Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2025)0344

ELi kalanduse süsinikuheite vähendamine ja ajakohastamine ning kalapüügivahendite väljatöötamine ja kasutamine

Euroopa Parlamendi 18. detsembri 2025. aasta resolutsioon ELi kalanduse süsinikuheite vähendamise ja ajakohastamise ning kalapüügivahendite väljatöötamise ja kasutamise kohta (2024/2123(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 3, 4, 9, 38, 174 ja 349,

– võttes arvesse 25. mai 1980. aasta rahvusvahelist konventsiooni inimelude ohutusest merel,

– võttes arvesse Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) 17. märtsi 1958. aasta konventsiooni,

– võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) asutamise konventsiooni,

– võttes arvesse 12. detsembril 2015. aastal ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärgul Pariisis vastu võetud kokkulepet (edaspidi „Pariisi kokkulepe“),

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem[1],

[1] ELT L 275, 25.10.2003, lk 32,
ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj.

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta[2],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrust (EL) 2019/1241, mis käsitleb kalavarude ja mereökosüsteemide kaitsmist tehniliste meetmete abil[3],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus)[4],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrust (EL) 2021/1139, millega luuakse Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond (EMKVF)[5],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. aprilli 2022. aasta otsust (EL) 2022/591, mis käsitleb Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030[6],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. septembri 2023 aasta määrust (EL) 2023/1804, milles käsitletakse alternatiivkütuste taristu kasutuselevõttu[7],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. septembri 2023. aasta määrust (EL) 2023/1805, mis käsitleb taastuvkütuste ja vähese süsinikuheitega kütuste kasutamist meretranspordis[8],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. oktoobri 2023. aasta direktiivi (EL) 2023/2413, millega muudetakse direktiivi (EL) 2018/2001, määrust (EL) 2018/1999 ja direktiivi 98/70/EÜ seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamisega[9],

---

2 ELT L 354, 28.12.2013, lk 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj.
3 ELT L 198, 25.7.2019, lk 105, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1241/oj.
4 ELT L 243, 9.7.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj.
5 ELT L 247, 13.7.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1139/oj.
6 ELT L 114, 12.4.2022, lk 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.
7 ELT L 234, 22.9.2023, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1804/oj.
8 ELT L 234, 22.9.2023, lk 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1805/oj.
9 ELT L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj.

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. novembri 2023. aasta määrust (EL) 2023/2842, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1224/2009, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1967/2006 ja (EÜ) nr 1005/2008 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) 2016/1139, (EL) 2017/2403 ja (EL) 2019/473 kalanduskontrolli osas[10],

– võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640),

– võttes arvesse oma 15. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni Euroopa rohelise kokkuleppe kohta[11],

– võttes arvesse komisjoni 17. mai 2021. aasta teatist uue lähenemisviisi kohta säästva sinise majanduse arendamiseks Euroopa Liidus – ELi meremajanduse ümberkujundamine kestliku tuleviku nimel (COM(2021)0240),

– võttes arvesse Euroopa Komisjoni 21. veebruari 2023. aasta teatist ELi kalandus- ja vesiviljelussektori energiasüsteemi ümberkujundamise kohta (COM(2023)0100),

– võttes arvesse komisjoni 2023. aasta novembri juhendit rohelise energiasiirde rahastamiseks kalanduses ja vesiviljeluses ELi rahastamise kaudu 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku, NextGenerationEU ja hilisema perioodi jooksul,

– võttes arvesse komisjoni 21. veebruari 2023. aasta teatist „ELi tegevuskava: mereökosüsteemide kaitse ja taastamine kestliku ja vastupanuvõimelise kalanduse heaks“,

– võttes arvesse oma 14. septembri 2021. aasta resolutsiooni tulevase tugevama partnerluse kohta ELi äärepoolseimate piirkondadega[12],

– võttes arvesse oma 16. septembri 2021. aasta resolutsiooni tulevaste kalurite ning kalandussektorisse töötajate uue põlvkonna ligimeelitamise ja rannikukogukondades töökohtade loomise kohta[13],

– võttes arvesse oma 3. mai 2022. aasta resolutsiooni kalandus- ja vesiviljelussektori keskse rolli kohta ELis kestliku sinise majanduse poole liikumisel[14],

---

10 ELT L, 2023/2842, 20.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2842/oj.
11 ELT C 270, 7.7.2021, lk 2.
12 ELT C 117, 11.3.2022, lk 18.
13 ELT C 117, 11.3.2022, lk 67.
14 ELT C 465, 6.12.2022, lk 2.

– võttes arvesse oma 19. jaanuari 2023. aasta resolutsiooni väikesemahulise kalapüügi olukorra kohta ELis ja tulevikuväljavaadete kohta[15],

– võttes arvesse oma 18. jaanuari 2024. aasta resolutsioon ühise kalanduspoliitika rakendamise seisu ja tulevikuväljavaadete kohta[16],

– võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 2022. aasta ülevaadet 01/2022 „Energia maksustamine, CO_2 hinnastamine ja energiatoetused“ ning 2020. aasta eriaruannet 26/2020 „Merekeskkond: ELi kaitse on laialdane, kuid mitte põhjalik“,

– võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet 25/2023 „ELi vesiviljeluspoliitika – Tootmise kasv on seiskunud ja tulemused on ebaselged, ehkki EL on rahalist toetust suurendanud“,

– võttes arvesse oma teaduslike tuleviku-uuringute üksuse 2023. aasta juuni aruannet „Decarbonising the fishing sector: Energy efficiency measures and alternative energy solutions for fishing vessels“ (Kalandussektori süsinikuheite vähendamine: Kalalaevade energiatõhususe parandamise meetmed ja alternatiivsed energialahendused),

– võttes arvesse Läänemere nõuandekomisjoni 3. oktoobri 2023. aasta soovitusi energiasüsteemi ümberkujundamise kohta Läänemere kalandussektoris,

– võttes arvesse loodepiirkonna vete nõuandekomisjoni 28. novembri 2023. aasta nõuannet komisjoni teatise „ELi kalandus- ja vesiviljelussektori energiasüsteemi ümberkujundamine“ kohta,

– võttes arvesse Copernicuse kliimamuutuste teenuse ja Maailma Meteoroloogiaorganisatsiooni 15. aprilli 2025. aasta aruannet „European State of the Climate 2024“ (Euroopa kliimaolukord 2024),

– võttes arvesse Põhjamere nõuandekomisjoni 19. mai 2025. aasta nõuannet ühise kalanduspoliitika hindamise kohta,

– võttes arvesse kliimamuutusi käsitleva Euroopa teadusnõukogu 2. juuni 2025. aasta aruannet „Scientific advice for amending the European Climate Law – Setting climate goals to strengthen EU strategic priorities“ (Teaduslikud nõuanded Euroopa kliimamääruse muutmiseks – kliimaeesmärkide seadmine ELi strateegiliste prioriteetide tugevdamiseks),

– võttes arvesse kodukorra artiklit 55,

---

15 ELT C 214, 16.6.2023, lk 150.

16 ELT C, C/2024/5734, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5734/oj.

– võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit (A10-0236/2025),

A. arvestades, et kliimaneutraalsuse saavutamine 2050. aastaks nõuab ELi kalandussektorilt ambitsioonikat, sotsiaal-majanduslikult õiglast, kaasavat ja kestlikku üleminekut, mis põhineb tasakaalul keskkonnakaitse, sotsiaalse õigluse ja majandusliku elujõulisuse vahel ning mida toetavad avaliku sektori investeeringud ja innovatsioon;

B. arvestades, et komisjoni 2019. aasta teatise „Euroopa roheline kokkulepe“ keskmes on nii kliima- kui ka keskkonnaprobleemide lahendamine ja Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamine;

C. arvestades, et ookeanid neelavad ligikaudu 30 % ülemaailmsest süsinikdioksiidi heitest;

D. arvestades, et halvimal juhul tekitab ELi kalalaevastik hinnanguliselt 0,015 % ülemaailmsest süsinikuheitest; arvestades, et ELi laevastik on juba vähendanud oma heitkoguseid 1990. aastaga võrreldes rohkem kui 52 %;

E. arvestades, et see märkimisväärne vähenemine on seletatav ELi kalalaevastiku vähendamise, laevade energiatõhususe parandamise ja suurema saagikusega; arvestades, et kalandussektor seisab siiski silmitsi süsinikuheite vähendamise nõuetega, mis võivad tekitada talle ebaproportsionaalseid kulusid;

F. arvestades, et energiatooted, mida tarnitakse kasutamiseks laevakütusena ELi vetes sõitmiseks, sealhulgas kalapüügiks, on praegu energia maksustamise direktiivi alusel täielikult maksust vabastatud;

G. arvestades, et ELi kalandussektoril on suuri probleeme, mis on seotud kliimamuutustega, alates ebasoodsatest ilmastikutingimustest merel kuni kalavarude rändeni mere soojemate temperatuuride tõttu;

H. arvestades, et võitlus kliimamuutuste vastu on pakiline ja vajalik, et tegeleda planeedi kolmikkriisiga, mis mõjutab ookeane, ning vältida edasist kahjulikku mõju ühiskonnale ja majandusele, tagamaks, et tulevased põlvkonnad – sealhulgas kalurite tulevased põlvkonnad – oleks kliimamuutuste vältimatu mõjuga toimetulekuks paremini ette valmistatud;

I. arvestades, et mereannid on maailma tervislikuim loomsete valkude allikas, mille süsinikujalajälg on kõige väiksem, kuid EL sõltub endiselt impordist rohkem kui 70 % ulatuses oma mereandide tarbimisest;

J. arvestades, et üleminek alternatiivkütustele ja vähese süsinikuheitega jõuseadmetele nõuab märkimisväärseid

investeeringuid tehnoloogia arendusse, laevade projekteerimisse, meeskonnakoolitusse ja sadamataristusse ning sellega peab kaasnema avaliku sektori toetus, et tagada edukas arendamine, rakendamine, juurdepääsetavus ja taskukohasus laevastiku kõigi osade, eelkõige väikesemahulise ja rannalähedase kalapüügi jaoks;

K. arvestades, et ükski alternatiivkütus ega -tehnoloogia ei paku praegu lõplikku, kättesaadavat ja skaleeritavat lahendust, kuidas muuta kalalaevastik täielikult heitevabaks, kuid arengut ja edusamme tuleb aktiivselt toetada teadusuuringute, näidisprojektide ning sihipäraste avaliku ja erasektori investeeringutega, et võimaldada õiglast ja õigeaegset üleminekut;

L. arvestades, et 2023. aastal käivitatud energiasüsteemi ümberkujundamise partnerlus on väärtuslik platvorm, mille eesmärk on kiirendada energiasüsteemi ümberkujundamist ELi kalandus- ja vesiviljelussektoris ning tuua kokku asjaomased sidusrühmad;

M. arvestades, et kaheksandas keskkonnaalases tegevusprogrammis on kirjas ELi kohustus kaotada liidus järk-järgult fossiilkütuste toetus;

N. arvestades, et kuigi väikesemahuline rannapüügilaevastik moodustab 76 % kõigist ELis tegutsevatest aktiivsetest kalalaevadest, on sellel püsivaid probleeme laevastiku ajakohastamisega; arvestades, et laevade arvust hoolimata on tehnoloogia areng endiselt piiratud, eelkõige seoses sobivate uute hübriidmootoritega, ning alternatiivsete kütuste kõrge hind võrreldes fossiilkütustega moonutab üleminekuprotsessi; arvestades, et väikesemahulise kalapüügi ülemineku toetamiseks on kiiresti vaja sihipäraseid meetmeid;

O. arvestades, et kalurid, eelkõige väikesemahulise püügiga tegelevad ettevõtjad, on mereökosüsteemide kaitsmisel olulised liitlased ning nad tuleks täielikult kaasata kestlikele ja vähese mõjuga kalapüügitavadele üleminekut toetava poliitika rakendamisse ja järelevalvesse;

P. arvestades, et ühise kalanduspoliitika eesmärk on tagada vee-elusressursside nõuetekohane kaitse ja majandamine ning et kalandus oleks pikas plaanis kestlik ja seda juhitaks viisil, mis on kooskõlas majandusliku, sotsiaalse ja tööhõivealase kasu saamise ja toiduvarude parema kättesaadavuse eesmärkidega;

Q. arvestades, et Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond (EMKVF) näeb ette süsinikuheite vähendamist ning innovatsiooni ja sotsiaalse kestlikkuse toetamist kalandussektoris, kuid selle mõjus panus sõltub võrdsest juurdepääsust, halduskoormuse vähendamisest ning täielikust kooskõlast õiglase ja kaasava ülemineku eesmärkidega;

R. arvestades, et põhimõtteliselt saab ohutuse ja energiatõhususe parandamist toetada ELi vahenditest EMKVFi raames ja kooskõlas ühise kalanduspoliitika reeglitega; arvestades siiski, et tuleb kaaluda vähem piiravaid tingimusi, et tagada liikmesriikide ja piirkondade suutlikkus rahuldada oma kalalaevastike süsinikuheite vähendamise ja ajakohastamise vajadusi, vältides samal ajal liigset püügivõimsust või ülepüüki üksikute laevastikuosade või kogu riigi laevastiku tasandil;

S. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda märkis, et EMKVFi ei tohiks kasutada selliste meetmete rahastamiseks, millega suurendatakse laeva püügivõimsust[17];

T. arvestades, et rakendamisel tuleks austada ELi kalalaevastiku suuri piirkondlikke erinevusi ega tohiks kasutada kõigile ühesugust lähenemisviisi, eriti äärepoolseimates piirkondades;

U. arvestades, et äärepoolseimatel piirkondadel on erilised piirangud, nagu kaugus, saareline asend, väikesed turud ja piiratud ühendatus, mida tuleb kalanduspoliitika rakendamisel täielikult arvesse võtta, sealhulgas EMKVFi kohandatud rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide ning püügivõimsuse ja laevastiku uuendamise reeglite paindlikkuse kaudu;

V. arvestades, et uuenduslikud püügivahendid ja -tehnikad võivad aidata oluliselt suurendada keskkonnasäästlikkust ja tegevuse tõhusust ja vähendada kütusekulu ning neid tuleb toetada sihipäraste avaliku ja erasektori investeeringute, teadmiste jagamise ja kiiremate hindamisprotsessidega, et võimaldada laiemat kasutuselevõttu;

W. arvestades, et uuenduslikud püügivahendid peavad liikuma prototüübi etapist näidisetappi, et nende tõhusust ja tulemuslikkust saaks katsetada tegelikes kasutustingimustes EMKVFi toel;

X. arvestades, et mõned praegused püügitehnikad on väga kütusemahukad, tekitavad sektorile märkimisväärseid kulusid ja toovad kaasa eriti suure süsinikujalajälje;

Y. arvestades, et mõnedel püügimeetodite kasutusviisidel on ookeanide süsiniku sidumisele erinev mõju ning sõltuvalt mitmest tegurist, näiteks kalapüügi liigist, võib teadus pidada seda kestlikuks ja merepõhja kaitse-eesmärkide saavutamisega kooskõlas olevaks;

Z. arvestades, et on äärmiselt oluline toetada teadus- ja arendustegevust alternatiivsete mootorite ja kütuste ning nende

---

17 Euroopa Kontrollikoda, „Marine environment – EU protection is wide but not deep“ (Merekeskkond – ELi kaitse on laialdane, kuid mitte põhjalik), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2020, https://data.europa.eu/doi/10.2865/134960.

tulemusliku kasutamise valdkonnas, laevade energiatõhususe parandamist moderniseerimise või uuendusliku merearhitektuuri kaudu ning uute säästvate püügivahendite ja -meetodite väljatöötamist, samuti selliste tehnoloogiate väljatöötamist, mis vähendavad kaaspüüki, parandavad kütusetõhusust ja minimeerivad merepõhja häirimist, ning nendesse investeerida, et toetada õiglast ja teaduspõhist üleminekut säästvale kalandusele ning saavutada ELi kalandusalaste õigusaktide eesmärgid;

AA. arvestades, et vajadus ajakohastada, vähendada süsinikuheidet ja tagada õiglane energiasüsteemi ümberkujundamine annab ka võimaluse parandada töö- ja elutingimusi pardal, mis on oluline, et tagada kalurite heaolu, meelitada sektorisse uusi põlvkondi ja muuta kalandussektori elukutse kaasavamaks, eelkõige naiste ja noorte jaoks;

AB. arvestades, et kalandussektori edukas õiglane üleminek nõuab kaasavat juhtimist, mis põhineb teaduslikel tõenditel, ning asjaomaste sidusrühmade, sealhulgas kalurite, rannikukogukondade, teadlaste ja piirkondlike ametiasutuste aktiivset kaasamist;

AC. arvestades, et kestlik maismaa- ja merevesiviljelus, karpide ja vetikate kasvatamine võib aidata kaasa ELi veeandide sektori süsinikuheite laiemale vähendamisele ja vähendada impordi süsinikujalajälge;

Süsinikuheite vähendamine ja energiasüsteemi ümberkujundamine

1. rõhutab, et kliimaneutraalsuse saavutamine 2050. aastaks kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkide, ELi õigusaktide ja ÜRO Pariisi kokkuleppega nõuab struktureeritud, kaasavat ja õiglast üleminekut kõigis ELi kalandus- ja vesiviljelussektorites;

2. rõhutab, et see üleminek peab aitama sisuliselt kaasa ELi kliimaeesmärkide saavutamisele, kahjustamata kalanduskogukondade vastupanuvõimet või sotsiaalset ja majanduslikku stabiilsust, tagades samal ajal nende elatusvahendite kaitse kooskõlas kestliku arengu kolme sambaga;

3. rõhutab, et on vaja süsinikuheite realistliku ja etapiviisilise vähendamise tegevuskava, mis lähtuks parimatest kättesaadavatest teadusandmetest, järgides tehnoloogia arengut, logistilisi täiustusi, alternatiivkütuste kättesaadavust ja seadusandlikku ajakava, et tagada selle reaalne ja tulemuslik rakendamine kõigis laevastikusegmentides;

4. nõuab koordineeritud ja pikaajalisi poliitikaraamistikke, näiteks prioriteete, mis on esitatud komisjoni 5. juuni 2025. aasta teatises „Euroopa maailmamerepakt“ (COM(2025)0281), et vähendada

kalanduse ja vesiviljeluse süsinikuheidet ning tagada, et ühtegi laevastikusegmenti ega piirkonda ei jäeta kõrvale;

5. tunnistab, et süsinikuheite vähendamine ja energiasüsteemi ümberkujundamine kujutavad endast kalandussektorile märkimisväärset probleemi, eelkõige väiksemate ettevõtjate jaoks, kelle finants- ja tehniline suutlikkus on piiratud; tuletab meelde, et kaasava ja õiglase ülemineku saavutamiseks on vaja kõrvaldada struktuursed juurdepääsutõkked, sealhulgas suured sisenemiskulud, koolituse puudumine ja ebapiisav sadamataristu; rõhutab, et ühtne lähenemisviis ei ole kõigile sobiv, arvestades laevastike, piirkondade ja sotsiaal-majanduslike olude mitmekesisust kogu ELis; tuletab meelde, et 2021. aastal moodustas väikesemahuline rannapüügilaevastik ELi aktiivsest laevastikust 76 % ja ELi äärepoolseimates piirkondades peaaegu kogu laevastiku;

6. rõhutab, et ELi laevastiku moderniseerimisse, energiatõhususse ja kestlikkusse investeerimisel esineb märkimisväärseid piiranguid ja takistusi; rõhutab seetõttu, et ELi süsinikuheite vähendamise eesmärkide saavutamiseks tuleb lisaks moderniseerimisele kaaluda ka laevade uuendamise võimalusi, võttes arvesse laevastiku kõrget keskmist vanust – 31,5 aastat;

7. teeb seetõttu ettepaneku edendada uuendamiskavade stimuleerimist koostöös erasektori osalejatega ning riiklike ja ELi rahaliste vahendite toel, et hõlbustada laevastiku uuendamist kaasaegsemate, ohutumate ja keskkonnahoidlikumate laevadega, suurendades atraktiivsust, et soodustada põlvkondade vahetumist, ning suurendada usaldust kalandussektori, avaliku sektori asutuste, ametiasutuste ja investorite vahel;

8. peab kahetsusväärseks, et ühise kalanduspoliitika ja EMKVFi praegune raamistik piirab tõsiselt avaliku sektori toetuse võimalusi, mis pärsib ka erainvesteeringuid laevade uuendamisse, takistades ELi kalalaevastiku süsinikuheite vähendamiseks vajalikke arenguid; nõuab seetõttu kehtiva õigusraamistiku muutmist; peab kahetsusväärseks, et praegused rahalised stiimulid ei ole sektori vajaduste rahuldamiseks piisavad, ning on seisukohal, et tuleb välja töötada ja kasutusele võtta uued mehhanismid finantsvõimenduse pakkumiseks;

9. palub, et komisjon teeks kindlaks ja looks lisaks EMKVFile täiendavaid ja piisavaid rahastamisvahendeid, sealhulgas uuenduslikke rahastamismudeleid, et toetada sektori tohutuid investeerimisvajadusi süsinikuheite vähendamiseks ja energiasüsteemi ümberkujundamiseks;

10. soovitab komisjonil toetada laevade projekteerimise alaseid teadusuuringuid, sealhulgas peale jõuseadmete ka muid uuendusi, nagu laevakere hüdrodünaamika parandamine, kerged

komposiitmaterjalid ning hüdrauliliste ja mehaaniliste süsteemide asendamine elektriajamitega;

11. märgib, et kui tehnilised lahendused ja piisav rahaline toetus muutuvad kättesaadavaks, võivad liikmesriigid kaaluda, kas lisada süsinikuheite vähendamiseks tehtavad jõupingutused ettevõtjatele püügikvootide eraldamise kriteeriumide hulka, vastavalt ühise kalanduspoliitika artiklile 17;

12. rõhutab, et energiasüsteemi ümberkujundamine peab olema kaasav ja kättesaadav sektori kõigile segmentidele ning seetõttu tuleb seda ELi poliitika väljatöötamisel täielikult arvesse võtta, eelkõige väikesemahulise ja käsitööndusliku kalapüügiga tegelevate kalurite puhul, ning seda tuleb toetada avaliku sektori investeeringute, koolituse ja teadmussiirdega;

13. tunnistab, et praegu ei paku ükski jõuseadme- ega kütusetehnoloogia kindlat lahendust kalandussektori süsinikuheite vähendamiseks ja energiasüsteemi ümberkujundamiseks, kuna laevatüübid ja tegevusprofiilid on väga erinevad ning piirkondlik mitmekesisus on väga suur;

14. juhib tähelepanu asjaolule, et kõigile ühtne lähenemisviis ei ole asjakohane, kuna uued tehnoloogiad, näiteks alternatiivkütuste lahendused, ei suuda rahuldada kõigi laevastike vajadusi; rõhutab, et tuleb hinnata kalalaevade energiaolukorda, et maksimeerida nende tõhusust, ning et arvesse tuleb võtta konkreetsete laevastike vajadusi;

15. rõhutab, et on vaja pakkuda asjakohast toetust ja investeeringuid, et vältida kasvavaid kütusekulusid, ning rõhutab, et seni, kuni puhtad jõuseadmed või alternatiivsed energiaallikad ei ole kaubanduslikus mahus kättesaadavad ja õigusraamistikku ei ole nende rakendamiseks kohandatud, ei tohiks ELi kalalaevastiku suhtes kehtestada kütuse maksustamist käsitlevaid ELi tasandi reegleid, kuna sellised meetmed süvendaksid sotsiaal-majanduslikke probleeme, millega kalandusettevõtjad kõrgete energiahindade ja inflatsiooni tõttu juba niigi toime peavad tulema;

16. rõhutab, et jõuseadmete vahetamine toob lisaks laevade kohandamisele vältimatult kaasa suured muudatused sadama infrastruktuuris ja rajatistes;

17. kutsub komisjoni üles kaaluma koos liikmesriikidega kavasid, mis hõlbustavad ja toetavad paremini investeeringuid puhtasse energiasse, mis on kohandatud kohalikele oludele ja vajadustele, et edendada energiasüsteemi ümberkujundamist ning tagada õiglane üleminek laevastiku süsinikuheite vähendamisele ja energiasüsteemi ümberkujundamisele;

18. rõhutab, et moderniseerimise, süsinikuheite vähendamise ja energiasüsteemi ümberkujundamise meetmete puhul tuleb arvesse võtta, et on vaja kohandatud ja kättesaadavaid toetuskavasid, et tagada laevastiku keskkonnaalane ja majanduslik elujõulisus; rõhutab, et ELi rahastamise, näiteks EMKVFi puhul on koos riigiabi ja erasektori vahenditega oluline rahastada vajalikke investeeringuid sadamatesse, energiataristutesse ja laevadesse alates projekteerimisest kuni tarnimiseni, et anda piisavalt ruumi süsinikuheite vähendamiseks ja energiasüsteemi ümberkujundamiseks, suurendada laevade sotsiaalset tonnaaži, tagada meeskonnale sobivad töö- ja puhkeruumid ning piisav meeskonnakoolitus, samuti aidata kaasa mereressursside kestlikule kasutamisele;

19. rõhutab, et väikesemahuline kalapüük toimub üldiselt väiksema keskkonna- ja süsinikumõjuga ning seetõttu on sellel sõltuvalt piirkonnast oluline roll nende piirkondade ökoloogilises ja sotsiaalses struktuuris; palub, et komisjon looks ja rakendaks tihedas koostöös liikmesriikidega väikesemahulise, käsitöönduslikku ja rannapüügi toetusmehhanisme, mis aitaks lahendada sektori selle osa spetsiifilisi probleeme;

20. rõhutab, et rahastamisvajadused nõuavad komisjonilt põhjalikku uurimistööd ja lahendusi, mis hõlmavad ka liidu kodanikele ja spetsialiseerunud pankadele, näiteks merenduspankadele, mõeldud säästutooteid, et pakkuda nendele finantstoodetele Euroopa tagatisega rahastamist ja Euroopa Investeerimispanga tuge;

21. nõuab ühise kalanduspoliitika täielikku rakendamist, et tagada kalandus- ja vesiviljelustegevuse õiglane haldamine, luua sotsiaal-majanduslikku kasu, aidata kaasa toiduainete kättesaadavusele ning minimeerida nende tegevuse mõju elupaikadele ja mereökosüsteemidele, taastades ja hoides püütavate liikide populatsioonid tasemetel, mis ületavad maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saamiseks vajalikku taset; on seisukohal, et selle kohaldamisel tuleb arvesse võtta erinevate merepiirkondade eripära; rõhutab, kui oluline on võtta EMKVF täielikult kasutusele, et toetada ühise kalanduspoliitika rakendamist ja laevastiku energiasüsteemi ümberkujundamist; peab kahetsusväärseks, et ühise kalanduspoliitika ja EMKVFiga kehtestatakse tonnaažil põhinevad ranged püügivõimsuse piirangud, piirates uute jõuseadmete paigaldamist ja kütuse ladustamist ning takistades kalurite ohutuse, töötingimuste ja elementaarse mugavuse parandamist;

22. tuletab meelde, et ühise kalanduspoliitika käimasoleva hindamise ja selle võimaliku läbivaatamise käigus tuleks hinnata ja arvesse võtta ELi laevastiku olukorda ja vajalikke parandusi; rõhutab, et liikmesriigid vastutavad oma riiklike püügivõimsuse ülemmäärade haldamise eest, nagu on sätestatud ühises kalanduspoliitikas; juhib tähelepanu sellele, et kalandussektoris on nende piirangute

kohaldamine koos liikmesriikide piirava lähenemisviisiga tekitanud takistusi laevastiku süsinikuheite vähendamisele ja energiasüsteemi ümberkujundamisele; rõhutab, kui oluline on ühise kalanduspoliitika ja EMKVFi kaudu antav toetus, et saavutada ELi kestlik kalalaevastik selle kolmes mõõtmes, mida toetatakse tulevases mitmeaastases finantsraamistikus piisava ja vajaliku rahastamisega;

23. väljendab heameelt asjaolu üle, et praeguse EMKVFiga luuakse võimalus aidata kaasa ELi laevade töö-, elu- ja ohutustingimuste parandamisele, suurendamata nende püügivõimsust, pöörates erilist tähelepanu rannalähedase ja väikesemahulise rannapüügi laevadele; rõhutab, et EMKVF aitab kaasa kalanduse kestlikkusele ja sinisele majandusele, panustades ÜRO kestliku arengu eesmärgi nr 14 rakendamisse; väljendab siiski muret selle pärast, et liikmesriigid ei ole neid võimalusi laialdaselt kasutanud, ning on veendunud, et liiga piiravad reeglid on tekitanud sellega seoses takistusi;

24. on seisukohal, et fossiilkütustest sõltuvuse vähendamine ei tohiks muuta ELi oma laevastiku arendamisel, ehitamisel ja ajakohastamisel sõltuvaks kolmandatest riikidest; juhib tähelepanu sellele, et ELi strateegiline autonoomia peab olema kesksel kohal kõigis poliitikavaldkondades, sealhulgas süsinikuheite vähendamisel, energiasüsteemi ümberkujundamisel ja laevastiku ajakohastamisel, eelkõige osana tulevasest meretööstuse strateegiast;

25. nõuab, et meretööstuse strateegia, mille eesmärk on toetada sinist majandust ning kindlustada või taastada Euroopa ülemaailmne juhtpositsioon meretehnoloogia valdkonnas, hõlmaks ka kalalaevastiku;

26. rõhutab, et selleks, et leida konkreetsed ja realistlikud viisid laevastiku ajakohastamiseks ja süsinikuheite vähendamiseks, on vaja terviklikku lähenemisviisi kogu merenduse väärtusahela ulatuses (sealhulgas laevaomanikud, sadamad, energiatarnijad, laevatehased, projekteerimiskonsultandid, seadmete tarnijad, klassifikatsiooniühingud, rahastajad, teadlased jne) ning see nõuab koostööd algatuste ja programmide kaudu, millega edendatakse heiteta laevu ja sadamataristut;

27. märgib sellega seoses, kui olulised on meetmed, millega stimuleeritakse nõudlust kestlike laevakütuste järele, näiteks ELi poliitikavahendite ja eesmärkide kasutamine, ning vajaliku taristu kasutuselevõtu stimuleerimine ja hõlbustamine;

28. väljendab sellega seoses heameelt komisjoni poolt 2023. aastal käivitatud ELi kalanduse ja vesiviljeluse energiasüsteemi ümberkujundamise partnerluse töö üle, mis peaks toimima koostööplatvormina, mille eesmärk on kiirendada energiasüsteemi ümberkujundamist ELi kalandus- ja vesiviljelussektoris; rõhutab selle partnerluse raames toimuva koostöö ja dialoogi tähtsust, kuid

toonitab, et see peab viima süsinikuheite vähendamiseks vajalike tingimuste konkreetse paranemiseni, et eesmärke saaks saavutada;

29. juhib tähelepanu vajadusele suurendada sektori konkurentsivõimet ja toetada selle kestlikku üleminekut, pakkudes ettevõtjatele ja rannikukogukondadele kestlikku tulevikku, luues ELi ning kalandus- ja vesiviljelussektori vahel uue strateegilise pakti;

30. rõhutab, et on vaja pakkuda stiimuleid rakendusuuringuteks ja tehnoloogiliseks innovatsiooniks ringmajanduse valdkonnas kalandussektoris, sealhulgas püügivahendite valdkonnas, edendades katsealgatusi ja territoriaalseid projekte, mis toetavad koostoimet kalandussektori ettevõtjate, kalanduse kohalike tegevusrühmade, jäätmekäitlusettevõtjate, ringlussevõtuettevõtete ja muude majandustegevuses osalejate vahel, et suurendada ressursitõhusust, parandada sektori konkurentsivõimet ja luua uusi kohalikke tööhõivevõimalusi;

31. rõhutab, et äärepoolseimate piirkondade geograafiline kaugus, saareline asend ja väiksus nõuavad diferentseeritud lähenemisviisi nende kalandussektorite süsinikuheite vähendamisele, võttes arvesse raskusi, mis nende laevastikel on tehnoloogilise ja kestliku üleminekuga kaasneva süsinikuheite vähendamise ja ajakohastamise protsessi järgimisel; rõhutab, et varasemates rahastamisvahendites, nagu kõrvalisele asukohale ja saarelisele asendile vastavate valikmeetmete programm, võeti arvesse nende piirkondade eripära, mida on tunnustatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 349; rõhutab, et edaspidi tuleb seda rahastamisvahendite, õigusraamistike ja innovatsioonistrateegiate kavandamisel ja rakendamisel täielikult arvesse võtta;

32. märgib, et äärepoolseimate piirkondade kalalaevastikud on valdavalt väikesemahulised ja vananevad ning peavad toime tulema suurenevate ohutusriskide ning halvenevate töö- ja elutingimustega; märgib lisaks, et nende struktuurseid tingimusi ja kaugusest tulenevaid lisakulusid süvendab veelgi äärmuslike ilmastikutingimuste kasvav mõju; rõhutab, et selline olukord piirab juurdepääsu ressurssidele ning ohustab nende territooriumide toiduga kindlustatust ja kohalikku majandust;

33. nõuab, et EMKVFi ja muude ELi vahendite raames kohandataks rahastamiskõlblikkuse kriteeriume ja investeerimisprioriteete, et kajastada äärepoolseimate piirkondade struktuurilisi piiranguid ja keskkonna vähest kaitstust, tagades, et energiasüsteemi ümberkujundamine ei süvenda ebavõrdsust ega takista nende territooriumide sotsiaal-majanduslikku kestlikkust;

34. rõhutab, et väikesemahuline rannapüük, eriti saartel ja äärepoolseimates piirkondades, on toiduga kindlustatuse ning paljude kohalike kogukondade majandusliku, sotsiaalse ja

kultuurilise struktuuri nurgakivi, kus juurdepääs värsketele ja tervislikele valguallikatele on tihedalt seotud kohaliku kalapüügi elujõulisusega; kutsub komisjoni üles tagama, et keskkonnaeesmärgid oleks täielikult kooskõlas väikesemahulise rannapüügi majandusliku jätkusuutlikkusega;

35. nõuab tõhustatud koostööd samas merepiirkonnas ja merebasseinis tegutsevate kolmandate riikidega, eelkõige piirkondlike kalandusorganisatsioonide raames, kui see on asjakohane ja juba loodud, et vahetada parimaid tavasid, koordineerida investeeringuid ja kehtestada ühised eesmärgid kalanduse süsinikuheite vähendamiseks, energiasüsteemi ümberkujundamiseks ja keskkonnasäästlikkuseks, et tagada ühiste reeglite kohaldamine, järgides samal ajal vastastikkuse põhimõtet ja õiglaseid tingimusi kõigi ettevõtjate jaoks;

36. märgib, et arenguriikides ja avamerel tegutsevad kaugpüügilaevastikud seisavad silmitsi ületamatu takistusega, et taristud, nagu sadamad, laevatehased ning uute kütuste ja jõuseadmete ladustamiskeskused nendes riikides, ei ole ette valmistatud ega sobi vähese süsinikuheitega laevade vajaduste rahuldamiseks;

37. teeb ettepaneku, et komisjon vaataks läbi kogu kalandus- ja vesiviljelustoodete impordi süsiniku- ja keskkonnamõju, et vältida ebavõrdseid tingimusi ülemaailmsete konkurentidega, kelle suhtes ei kohaldata sama rangeid õigusraamistikke või samaväärseid keskkonna-, tervishoiu- ja sotsiaalseid standardeid;

Ajakohastamine

38. rõhutab, et ELi kalalaevastiku ajakohastamine on kestlikumale ja vastupidavamale sektorile ülemineku põhielement ning selle käigus tuleks lahendada nii tehnoloogilisi kui ka inimestega seotud probleeme, tagades, et energiatõhusust, digisuutlikkust ja tööohutust edendatakse koos töötingimuste parandamisega pardal;

39. kordab, et suuremat kogumahutavust või ümberkujundatud laevade konstruktsiooni, mis võimaldab kasutada alternatiivseid jõuseadmeid või parandada ohutust, ei tohiks pidada püügivõimsuse suurendamisele kaasa aitavaks ega seetõttu ülepüügi ohtu suurendavaks; rõhutab vajadust lahutada kalapüügivõimsus kogutonnaažist, et luua õiglane ja tõenduspõhine poliitikaraamistik süsinikuheite vähendamise, energiasüsteemi ümberkujundamise või ohutuse parandamise valdkonnas;

40. nõuab avaliku sektori toetust, et seada prioriteediks laevade uuendamine, mis toob kaasa nii keskkonnakasu kui ka sotsiaalse progressi, ning suurem suutlikkus saagi nõuetekohaseks

säilitamiseks pardal, sealhulgas külmladustamise ja -säilitamise süsteemid riiklike püügivõimsuse ülemmäärade piires;

41. kutsub liikmesriike üles kasutama ELi ja riiklikku rahalist toetust, et seada esikohale moderniseerimisstrateegiad, mis tugevdavad kalandusettevõtete pikaajalist kestlikkust, edendavad kohalikke väärtusahelaid ja tagavad kaluritele võimaluse jätkata oma tööd õiglastes, prognoositavates ja majanduslikult elujõulistes tingimustes;

42. rõhutab oma seisukohta, et põlvkondade vahetumine võib käia käsikäes Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkidega ja vajadusega tagada meremajanduses digiüleminek; märgib, et selleks ei ole vaja mitte ainult meelitada noori kalandussektorisse, vaid tagada ka töö- ja elutingimuste parandamine pardal, pakkuda paremaid majutustingimusi ja rajatisi meeskonna heaolu suurendamiseks, tagada nõuetekohane koolitus ja teave ning pakkuda atraktiivseid karjääriväljavaateid ja võimalust parandada oma isiklikku olukorda, eelkõige pakkudes õiglasi ja stabiilseid sissetulekuvõimalusi ning tagades kestlikkuse;

43. rõhutab, et noorte kalurite põlvkonnad aitavad kaasa oma kohalike kogukondade ühtekuuluvusele, eelkõige kõige isoleeritumates rannikupiirkondades ja vähemate töövõimalustega piirkondades, ja nii saavad nad aidata kaasa sektori majanduslikule, sotsiaalsele ja keskkonnaalasele arengule; rõhutab ka vajadust tugevdada naiste rolli selles sektoris, suurendades liikuvust ja tööhõivevõimalusi kogu ELis ilma raskuste või piiranguteta nende oskuste ja koolituse tunnustamisel; märgib, et see aitaks parandada tööstusharu mainet ja muuta seda atraktiivsemaks;

44. on seisukohal, et põlvkondade vahetumine ei tohi kaasa tuua põlvkondadevahelist põrkumist ning igas vanuses kalurid peaksid olema kaasatud, et tagada tasakaalu rohe- ja digiüleminekus ja kindlustada, et kogemuste pärand ei läheks kaduma;

45. rõhutab digiülemineku strateegilist rolli kalalaevastiku ajakohastamisel, süsinikuheite vähendamisel ja energiasüsteemi ümberkujundamisel, mis parandab ka tegevuse tõhusust, meresõiduohutust ja kalurite töötingimusi; rõhutab, et selliste digivahendite ja -süsteemide toetamine, mis parandavad navigeerimist, ilmaennustust, teabevahetust ja jälgitavust, eelkõige väikesemahulistes laevastikes, toetab ka kütusekulude vähendamist ja aitab kaasa majanduslikult elujõulisemale süsinikuheite vähendamise protsessile; rõhutab, et digiüleminek peab käima käsikäes piisava koolituse, suutlikkuse suurendamise ja kaasavate tehnoloogiate kavandamisega, võttes arvesse kasutajate mitmekesisust ja tagades, et digilahendused aitavad kaasa parema töökeskkonna loomisele ja tehnoloogilise kasu õiglasele jaotamisele kogu sektoris;

46. rõhutab, et EMKVFi kaudu tuleb teha kalalaevade energiaauditeid; rõhutab, et võimaluse korral tuleb soodustada optimeerimist ja moderniseerimist, et parandada laevade energiatõhusust ja edendada tehnoloogiate, eelkõige tehisintellekti kasutamist püügimarsruutide optimeerimiseks, et vähendada kalanduse süsinikuheidet taskukohasemal viisil;

47. rõhutab, kui oluline on parandada keskkonna-, sotsiaal-majanduslike ja tegevusandmete kogumist, kättesaadavust ja kasutamist kalandussektoris, sealhulgas digitaalsete vahendite ja osaluspõhise järelevalve lähenemisviiside kaudu; rõhutab, et asjakohased ja õigeaegsed andmed on hädavajalikud, et saaks teha teaduspõhiseid otsuseid ning kohandada poliitikat muutuvate ökoloogiliste ja majanduslike tingimustega; nõuab teadmussüsteemide, sealhulgas teadusuuringute, traditsiooniliste ökoloogiliste teadmiste ja reaalajas operatiivandmete tihedamat integreerimist, et toetada kalanduse reageerimisvõimelisemat, õiglasemat ja kestlikumat juhtimist;

48. nõuab lisaks, et süsinikuheite vähendamiseks ja energiasüsteemi ümberkujundamiseks tehtavale tööle eraldataks sihtotstarbelisi rahalisi vahendeid, et toetada laevade kohandamist vastavalt töötajate heaolu miinimumstandarditele kooskõlas töötervishoiu ja tööohutuse nõuetega ning rahvusvaheliste meretöö konventsioonidega (nt Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 2007. aasta kalandustöö konventsioon), sealhulgas tuleb tagada joogivesi, ohutu majutus, piisav toit, kaitse väsimuse eest ja juurdepääs arstiabile; on seisukohal, et need parandused on hädavajalikud, et tagada väärikus töökohal, ennetada õnnetusi ja edendada sektori sotsiaalset kestlikkust;

49. rõhutab, et ajakohastamine, süsinikuheite vähendamine ja energiasüsteemi ümberkujundamine peaksid samuti aitama kaasa ELi kalandussektori majanduslikule elujõulisusele, tööhõivevõimalustele ja konkurentsivõimele ning ei tohi ohustada sektori kasumlikkust ega ELi strateegilist toidualast sõltumatust;

50. rõhutab, et investeeringud laevade kohandamisse, digitaalsetesse vahenditesse ja kalandustoodete säilitamisvõimalustesse pardal võivad aidata vähendada tegevuskulusid ja heitkoguseid, parandada toodete kvaliteeti ja suurendada saagi turuväärtust, tingimusel et kehtestatud eesmärkide saavutamiseks tehtavaid jõupingutusi toetab teaduspõhine ja koordineeritud juhtimine kõigis piirkondades ning avaliku ja erasektori rahastamine ja hästi jõustatud turuinstrumendid;

51. kordab, et kalanduse ajakohastamist, süsinikuheite vähendamist ja energiasüsteemi ümberkujundamist tuleb vaadelda osana laiemast ranniku- ja merearengu strateegiast, mis hõlmab mereala ruumilist planeerimist, elurikkuse säilitamist, kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist ning taastuvenergia kasutuselevõttu; rõhutab,

et kalapüügiga tegelevate kogukondade marginaliseerumise vältimiseks on vaja tasakaalustatud ja kooskõlastatud lähenemisviisi; tõstab esile säästva kalanduse, ookeanide kaitse, puhta energia ja kohaliku arengu vahelise positiivse koostoime potentsiaali, kui seda hallatakse terviklike, kaasavate, teaduspõhiste ja territoriaalselt kohandatud raamistike kaudu;

52. juhib tähelepanu sellele, et hiljutises Euroopa Parlamendi seminari aruandes[18] soovitatakse, et tulevastes kalanduse toetusvahendites tuleks kaaluda vähem piiravaid tingimusi, et toetada esimese kalalaeva soetamist, mootori uuendamist või asendamist ning laevade täiustamist, mis nõuab lisatonnaaži, kohaldades samal ajal piiranguid, et vältida liigset püügivõimsust või ülepüüki üksikute laevastikusegmentide või kogu riigi laevastiku tasandil; rõhutab, et samal ajal tuleks üksikutel kalalaevadel võimaldada kohaneda majanduslike, keskkonnaalaste ja sotsiaalsete vajadustega;

53. nõuab seetõttu praegu EMKVFi artiklites 13, 17, 18 ja 19 sätestatud rahastamiskõlblikkuse sätete läbivaatamist, et võimaldada avaliku sektori toetust laevade uuendamiseks või asendamiseks, mille eesmärk on rangelt parandada ohutust, töö- ja elutingimusi, energiatõhusust ja säästvate püügitehnikate kasutuselevõttu; rõhutab, et selline toetus ei tohiks suurendada püügivõimsust ega -koormust ning peaks sõltuma kõrgete keskkonna- ja sotsiaalsete standardite järgimisest, tagades samal ajal majandusliku elujõulisuse ja põlvkondade vahetuse, eelkõige äärepoolseimates piirkondades ja rannikualadel, kus laevastiku hinnangud näitavad, et püügikoormus on olemasolevate ressurssidega tasakaalus;

54. rõhutab, et on vaja EMKVFi vahehindamist ning ÜKP reeglid ja asjaomased suunised tuleb sihipäraselt läbi vaadata, et võtta arvesse alternatiivkütuste ladustamise, energia- ja jõuseadmete ruumi- ja projekteerimisnõudeid ning muuta riigiabi raamistik laevade ehitamisel ja ajakohastamisel paindlikumaks; nõuab sihtotstarbelise hädaabifondi loomist, et kiirendada sõidukipargi uuendamist, võimaldades seeläbi realistlikku üleminekut puhta energia tehnoloogiatele;

55. rõhutab tungivat vajadust tegeleda probleemiga, et puuduvad kaetud tööruumid, sanitaarruumid, piisavad puhkeruumid ja ohutusvahendid, kuna see mõjutab praegu paljusid väikesemahulisi ja rannalähedase püügi laevu; märgib, et praegustes ELi püügivõimsuse määratlustes ei tehta vahet laeva tegevuspiirkondadel ja laevadel sotsiaalsete ja ohutustingimuste parandamisega tegelevatel piirkondadel; rõhutab, et see pärsib

---

18 Euroopa Parlament, „Workshop on the future of the EU fishing fleet – First assessment of Member States' EMKVF programmes for 2021–2027“ (Seminar ELi kalalaevastiku tuleviku kohta – liikmesriikide EMKVFi 2021.–2027. aasta programmide esimene hindamine), struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika osakond, 19. november 2024.

investeerimist olulistesse uuendustesse, nagu kaitstud tööruumid, puhkealad ja sanitaarrajatised, mis on inimväärsete töö- ja elutingimuste tagamisel keskse tähtsusega; kutsub komisjoni üles leidma lahendust, mis võtaks tasakaalustatult arvesse kalurite vajadusi ja vajadust tagada, et ELi laevastiku püügivõimsust ei suurendata, eelkõige jättes püügivõimsuse arvutamisel arvestamata sotsiaalsete tingimuste ja ohutusega seotud tonnaaži;

56. palub, et komisjon vaataks sel eesmärgil põhjalikult läbi püügivõimsust ja kalapüügi mõju mõõtvad näitajad, säilitades samal ajal ülepüüki ennetava raamistiku ja piirangud;

57. rõhutab, et kalandussektori energiasüsteemi ümberkujundamine nõuab märkimisväärseid investeeringuid, mis ei ole alati teostatav väikeettevõtjate jaoks, kes sõltuvad üksnes tavapärastest ressurssidest; kutsub komisjoni üles muutma süsinikuheite vähendamine vahendiks, millega toetada rannapüügi elujõulisust ELis, ning kaaluma kalandus- ja vesiviljelussektoris vähese tähtsusega abi ülemmäära ajutist ja kohandatud tõstmist, et toetada vähese heitega tehnoloogiate kasutuselevõttu, laevastiku kestlikku uuendamist ja/või kohandamist ja energiatõhusust kogu tarneahelas, mis tuleb läbi viia koostöös laevastiku selle valdkonna spetsialistidega, et stimuleerida investeeringuid;

Püügivahendite väljatöötamine ja kasutamine

58. rõhutab, et püügivahendite ja -tehnika innovatsioon peaks põhinema parimatel kättesaadavatel teaduslikel tõenditel ja juhinduma selgetest keskkonnaeesmärkidest, aidates parandada selektiivsust, vähendada kaaspüüki või juhupüüki, minimeerida kaotatud ja mahajäetud püügivahendite ohtu, optimeerida laevateid, majanduslikku kasu ja vähendada mõju mereelupaikadele; rõhutab vajadust sihipäraste avaliku ja erasektori investeeringute ning regulatiivse toetuse järele, et edendada püügivahendite arendamist, katsetamist ja laiendamist, mis parandab nii ökoloogilisi tulemusi kui ka säästvate laevastike operatiivset elujõulisust;

59. kutsub komisjoni üles toetama innovatsiooni, investeerides püügivahendite selektiivsuse suurendamisse, sadamataristu parandamisse ja kalalaevade ajakohastamisse, mille eesmärk on parandada tervist, ohutust ja töötingimusi, suurendada energiatõhusust, vähendada heitkoguseid ja parandada püügi kvaliteeti;

60. tuletab meelde vajadust järgida uuenduslike püügivahendite ja -tehnikate väljatöötamisel ja kasutuselevõtmisel ettevaatuspõhimõtet; rõhutab, et uuenduslike püügivahendite ja -tehnoloogiate väljatöötamisel ja kasutuselevõtmisel on oluline edendada ökosüsteemipõhist lähenemisviisi, et vähendada kaaspüüki, minimeerida juhupüüki, vähendada merepõhja mõju ja parandada

kütusesäästlikkust; rõhutab, et katseprojektid ja katsepüük peaksid jääma laevade kestuse ja arvu poolest piiratuks, et katsetada uusi püügivahendeid ja jõuseadmeid ning tagada, et suuremahulist kasutuselevõttu ei toimu enne, kui nende keskkonna-, sotsiaalset ja majanduslikku mõju on teaduslikult, sõltumatult ja täielikult hinnatud ning need on osutunud ohutuks ja kestlikuks;

61. rõhutab tungivat vajadust investeerida ja võtta kasutusele sellised püügitehnoloogiad, mis vähendavad soovimatut püüki, parandavad selektiivsust ja minimeerivad ökosüsteemi häireid; rõhutab, et tehnoloogilist üleminekut selles sektoris tuleb hõlbustada ajasäästlikumalt ning juhinduda tuleb tehnoloogianeutraalsusest ja kindlatest teaduslikest tõenditest, sealhulgas kõigist kestlikkuse aspektidest; nõuab, et püügivahendite heakskiitmist, rahastamiskõlblikkust ja regulatiivset paindlikkust käsitlevad otsustusprotsessid põhineksid parimatel kättesaadavatel teadusandmetel, oleksid kooskõlas kõigi asjakohaste poliitikameetmete ja reeglitega ning aitaksid kaasa kestlikkuse kõigi kolme samba rakendamisele;

62. palub komisjonil võtta arvesse iga merepiirkonna eripära ja piirkondlikke erinevusi, kiirendada piirkondadeks jaotamist ja mitmeaastaste majandamiskavade kohandamist kooskõlas nende selektiivsuse eesmärkidega ning seada prioriteediks ökosüsteeme vähem mõjutavate püügivahendite kasutamise, tehes tihedat koostööd nõuandekomiteedega ja kaasates kohalikke laevastikke, võttes arvesse sotsiaal-majanduslikku mõju ja kliimamuutusi;

63. rõhutab, et on vaja spetsiaalseid eelarveridasid, et rahastada tulevases mitmeaastases finantsraamistikus süsinikuheite vähendamise ja energiasüsteemi ümberkujundamise alaseid teadusuuringuid, näiteks Euroopa Konkurentsivõime Fondi ja programmi „Euroopa horisont“ raames;

64. rõhutab, et seda, mil määral saab teaduslikke uuendusi kaluritele üle kanda, võib takistada spetsialistide sissetuleku kaotuse oht katseetappides; kutsub komisjoni üles kaaluma rahalist toetust, et seda ohtu leevendada ja kiirendada selektiivsemate ja väiksema mõjuga püügivahendite kasutuselevõttu;

65. tunnistab kalurite kasvavat panust kliimameetmetesse ja keskkonnakaitsesse selliste tegevuste kaudu nagu mereprügi, sealhulgas kaotatud või mahajäetud püügivahendite kogumine; rõhutab, et seda rolli tuleks julgustada ja toetada sihipäraste stiimulite, piisava sadamataristu ja ringmajanduse eesmärkidega seotud täiendavate tuluvoogude loomise kaudu; rõhutab, et kalurite ökoloogilise panuse edendamine aitab tugevdada selle kutseala sotsiaalset vastuvõetavust, tugevdab nende rolli mere kaitsjana ning aitab kaasa laiemate kestlikkuse ja mere taastamise eesmärkide saavutamisele;

66. kutsub komisjoni üles tagama, et uuenduslike püügivahendite kavandamisse, arendamisse ja hindamisse kaasatakse kõik asjaomased sidusrühmad, sealhulgas väikesemahulise kalapüügiga tegelevad kalurid, tootjaorganisatsioonid ja rannikukogukonnad, selle asemel et kasutada kõigile ühesugust lähenemisviisi; rõhutab, et kaasav juhtimine tugevdab reeglite legitiimsust, praktilisust ja aktsepteerimist, võimaldades samal ajal kohalike ökoloogiliste teadmiste ja omandatud kogemuste kaasamist;

67. nõuab, et avalikus poliitikas ja rahastamisvahendites seataks esikohale toetus neile kaluritele ja kogukondadele, kes võtavad kasutusele kestlikud püügivahendid ja -tavad, mis aitavad kaasa elurikkuse säilitamisele ja ressursside pikaajalisele stabiilsusele; rõhutab, et kestlike meetodite ja ökosüsteemipõhise lähenemisviisi tunnustamine ja toetamine kalanduses on oluline, et tagada rannikukogukondade vastupanuvõime, säilitada traditsioonilised teadmised ning edendada sektoris õiglast ja kaasavat üleminekut;

68. nõuab tehisintellektil põhinevate avastamistehnoloogia süsteemide integreerimist, et toetada selektiivseid püügitavasid, parandada püügiteavet ja vähendada soovimatut püüki; on veendunud, et arukate tehnoloogiate kombineerimine uuenduslike püügivahenditega võib suurendada selektiivsust ja keskkonnatoimet;

69. rõhutab, et püügivahendite ja -tehnika majandamine peaks põhinema kaasavatel ja kohandatavatel juhtimisraamistikel, mis kajastavad laevastike, merepiirkondade ja püügitavade mitmekesisust kogu ELis, ning juhib tähelepanu sellele, kui oluline on tagada, et see õigusraamistik oleks selge, prognoositav ja pikaajaliste poliitiliste eesmärkidega; rõhutab vajadust tugevdada koostööd teadlaste, kalurite ja ametiasutuste vahel uute püügivahendite väljatöötamisel, katsetamisel ja hindamisel, edendades vastastikust usaldust ja jagatud vastutust kestlike tulemuste eest; nõuab ajatõhusaid otsustusprotsesse, mis on läbipaistvad, kaasavad ja suudavad arvesse võtta muutuvat sotsiaal-ökoloogilist tegelikkust kohapeal;

70. rõhutab, et on vaja parandada püügikoormuse mõõtmist majandamisvahendite abil, mis ei põhine üksnes merepäevadel, ning hakata kaaluma tegelikku aega, mille jooksul püügivahendit püügiks kasutatakse – veesoleku aega või aktiivset kalapüüki; nõuab seetõttu, et vajaduse korral vaadataks läbi kalapüügi määratlused ELi õigusaktides, et need kajastaksid paremini püügivahendite erinevaid kasutusomadusi ning aitaksid muuta püügikoormuse haldamist õiglasemaks ja toimivamaks;

71. julgustab kasutama katseprojekte ja rõhutab nende tähtsust nii innovatsiooni näitajatena kui ka hüppelauana tehnoloogilise küpsuse taseme saavutamiseks, mis on vajalik, et saada nõutav heakskiit ja olla valmis nii turustamiseks kui ka laiemaks kasutuselevõtuks; nõuab, et kõige mõjusamaid katseprojekte jälgitaks, et vältida

esitatud projektide dubleerimist või tegelikult siiski mõjusate projektide ebaõnnestumist;

72. juhib tähelepanu sellele, et kalurid võivad katseprojektides osaledes kogeda saagi ja sissetuleku vähenemist; rõhutab, et EMKVFi reeglite kohaldamine katseprojektide suhtes piirab tegelikkuses mõnesid eksperimente; kutsub komisjoni, liikmesriike ja piirkondlikke ametiasutusi üles arendama nn eluslaborite kasutamist, et ühitada innovatsioon kohalike algatustega ja võimaldada praktilist katsetamist, tagamaks, et uued uuendused praktikas toimivad ega tekita sektorile tarbetut koormust;

73. nõuab, et töötataks välja ühine ELi märgistamise ja jälgitavuse raamistik, mis võimaldab tarbijatel ja ostjatel tuvastada kõrgetele keskkonna-, sanitaar- ja sotsiaalsetele standarditele vastavaid kalandustooteid;

74. rõhutab, et kalandussektori ökoloogilise ja digitaalse ülemineku, sealhulgas süsinikuheite vähendamise ja energiasüsteemi ümberkujundamise edu sõltub kvalifitseeritud ja hästi koolitatud töötajate kättesaadavusest; nõuab olemasolevate ELi programmide, näiteks programmi „Erasmus+“, Euroopa Sotsiaalfond+ ja EMKVFi paremat kasutamist, et toetada nii ametlikku kui ka mitteametlikku koolitust tööohutuse, digivahendite, keskkonnateadlikkuse ja säästvate püügitehnikate valdkonnas; rõhutab, kui oluline on tunnustada ja rahastada uute tehnoloogiate ja mootorite rakendamiseks ja kasutamiseks vajalikku kutseõpet ning kogemuste kaudu omandatud praktilisi oskusi ja hõlbustada teadmiste põlvkondadevahelist edasiandmist; rõhutab, et koolitus peaks olema pidev, kaasav ja kohandatud kalurite ja rannikukogukondade muutuvatele vajadustele, eelkõige kõrvalistes ja struktuuriliselt ebasoodsas olukorras olevates piirkondades;

75. rõhutab vesiviljeluse, karpide ja vetikate kasvatamise sektorite potentsiaali meie toidusüsteemi süsinikujalajälje vähendamisel; väljendab heameelt, et vähese süsinikuheitega tavad on üha sagedasemad, näiteks kestlik sööt ja vähese süsinikuheitega praamide kasutamine, ning nõuab seetõttu selliste tehnoloogiate ulatuslikumat arendamist ettevõtetes, kui see on asjakohane; rõhutab, et edasises arengus tuleks seada esikohale kestlikud vesiviljelustootjad, kes väldivad mere elurikkuse kahjustamist, luues samal ajal rannikukogukondadele sotsiaal-majanduslikku kasu;

76. on arvamusel, et ühise vesiviljeluspoliitika loomine ühise kalanduspoliitikaga samadel alustel koos kvantifitseeritud eesmärkide vastuvõtmisega vesiviljeluse arendamiseks võib kaasa aidata hästi läbimõeldud süsinikuheite vähendamise ja energiasüsteemi ümberkujundamise protsessile ELi sinises majanduses;

77. rõhutab, kui oluline on selge ja sidus õigusraamistik koos mõõdetavate kestlikkuse kriteeriumide ja näitajatega, et suunata ja jälgida vesiviljeluse arengut ELis, sealhulgas paremat mereruumi planeerimist; nõuab seetõttu suuremaid investeeringuid ja poliitikameetmeid, et toetada kestlikku mere- ja siseveevesiviljelust, karpide ja vetikate kasvatamist kui Euroopa vähese heitega sinise majanduse strateegia lahutamatut osa ning suurendada vesiviljeluse vastupanuvõimet kliimamuutuste mõjule;

o
o o

78. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.